

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Кафедра господарського права

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Право СОТ»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Спеціалізація – «Міжнародне публічне право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2021

Харків – 2021

Силабус навчальної дисципліни «Право СОТ» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» спеціалізації «Міжнародне публічне право» міжнародно-правового факультету. Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 11 с.

Розробники:

(Остапенко Юлія Ігорівна, кандидатка юридичних наук, доцентка, асистентка кафедри господарського права)

Затверджено на засіданні кафедри назва кафедри

(протокол № від 20__ р.)

Завідувач кафедри _____ Задихайло Д. В.

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Право СОТ
Статус навчальної дисципліни	за вибором студента
Викладач	Остапенко Юлія, кандидатка юридичних наук, доцентка, асистентка кафедри господарського права
Контактний телефон	+380503021006
E-mail	uliaostapenko24@gmail.com
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн консультації	https://www.facebook.com/profile.php?id=100054790359454

Анотація навчальної дисципліни

Світова організація торгівлі (СОТ) (англ. World Trade Organization, WTO) – це міжнародна організація, заснована 1 січня 1995 року. Метою СОТ є лібералізація міжнародної торгівлі та регулювання торгово-політичних відносин країн-членів. В останні роки сфера діяльності СОТ значно розширилася, вона на сьогодні виходить далеко за рамки власне торговельних відносин. Процес створення, становлення й розширення СОТ не були простими однозначними. Хоча за останні 30 років масив загальних правил СОТ надзвичайно розширився, СОТ базується на принципі двосторонніх переговорів між членами задля взаємного відкриття їх ринків. Члени СОТ, формулюючи вимоги до країн-претендентів стосовно доступу до їх ринків, відстоюють інтереси власних підприємств, захищаючи тим самим власне виробництво й робочі місця. З огляду на це видається логічним те, що переговори, як правило, є непростими і тривалими.

Право СОТ з 2013 року стало складовою правової системи України, адже членство в цій організації на сьогодні – майже обов'язкова умова для будь-якої країни, що прагне інтегруватися в світову спільноту. Тому правовий масив норм СОТ є регуляторами законодавств більш ніж 160 країн світу.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування студентами магістерського освітньо-кваліфікаційного рівня цілісної формування студентами магістерського освітньо-кваліфікаційного рівня цілісної системи знань про: міжнародно-правові основи регулювання міжнародної торгівлі товарами та послугами в контексті сучасних явищ та трендів; правову систему СОТ; зміст угод СОТ, які складають «пакет документів СОТ», ступінь їх застосування у внутрішньому законодавстві членів СОТ, передусім в Україні; стан існуючого міжнародного торговельного правопорядку, недоліки та проблеми його розвитку; доктринальні та нормативні підходи щодо правового регулювання відносин у системі СОТ, пов'язаних з укладенням, виконанням та виходом із «пакету» договорів СОТ; здійснення підготовки студентів до самостійного інноваційного вирішення професійних завдань, зокрема, підготовки проектів звернень до СОТ.

Завдання – формування теоретичних знань у сфері права СОТ та розуміння системоутворюючих категорій останнього, а саме щодо загальних положень угод СОТ та відповідних нормативно-правових актів, які регулюють міжнародний торговельний

правопорядок; формування навичок щодо тлумачення та застосування норм права СОТ, встановлення та юридичного обґрунтування прецедентів та законодавства в процесі роботи за юридичною спеціальністю; набуття студентами умінь чітко обґрунтовувати власну позицію та прийняте рішення за конкретним завданням з права СОТ; ефективно проводити наукові дослідження; використовувати національні та міжнародні джерела інформації при підготовці до практичних занять з права СОТ.

Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: господарське право, міжнародне право, «Міжнародне приватне право»..

Кореквізити: «Право міжнародних організацій», «Міжнародне економічне право».

Постреквізити: ведення міжнародних переговорів, актуальні проблеми міжнародного права.

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти *

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має демонструвати такі результати навчання:

РНС НД – 1.1. Здатність продемонструвати знання щодо становлення правової системи СОТ, її основних завдань та функцій у сфері міжнародної торгівельної діяльності в умовах ІV промислової революції.

РНС НД – 1.2. Здатність виокремити правову характеристику компетентності керівних органів СОТ як інноваційних керівних органів країн-членів СОТ в умовах розвитку сучасної економіки.

РНС НД – 1.3. Інтерпретувати зміст основних етапів становлення права СОТ.

РНС НД – 1.4. Аналізувати положення таких навчальних дисциплін, як теорія держави та права, конституційне право, міжнародне право, цивільне право, господарське право, міжнародне приватне право.

РНС НД – 2.1. Здатність продемонструвати знання та розуміння основоположних форм організації функціонування правової системи СОТ в умовах інноваційного розвитку економіки, а також розуміння основоположних механізмів міжнародно-правових актів – угод СОТ.

РНС НД – 2.2. Вживати норми права СОТ та його принципи для захисту інтересів України, у тому числі для ліквідації законодавчих бар'єрів на шляху українських товарів та послуг за кордоном.

РНС НД – 2.3. Здійснювати аналіз впливу угод СОТ на національну правову систему.

РНС НД – 2.4. Здійснювати юридичну експертизу самих угод СОТ та актів внутрішнього права, які стосуються міжнародної торгівельної діяльності.

PHC НД – 2.5. Аналіз закономірностей вирішення спорів за допомогою угод СОТ та встановлення особливостей щодо спорів, які мали статуси прецедентів у рамках СОТ, а також системного аналізу позицій сторін щодо цих спорів.

PHC НД – 2.6. Пояснити закономірності щодо угод СОТ та особливості міжнародно-правового регулювання міжнародної торгівлі, а також встановити основи понятійного апарату та професійну термінологію.

PHC НД – 2.7. Скласти план безперервної самоосвіти та самовдосконалення щодо системного вивчення механізмів взаємодії права СОТ та національного законодавства.

PHC НД – 3.1. Здійснювати пошук альтернативних рішень щодо спорів у міжнародній торгівельній діяльності, новітніх, інноваційних, альтернативних механізмів вирішення спорів у рамках СОТ .

PHC НД – 3.2. Проаналізувати уніфікований механізм правового захисту, який викладений у текстах угод СОТ в ув'язці з українським законодавством та правовою системою, яка склалася з моменту інтеграційних процесів країни до СОТ

PHC НД – 3.3. Проаналізувати систему правових інноваційних засобів захисту прав і законних інтересів держави, юридичних та фізичних осіб у сфері міжнародної торгівлі.

PHC НД – 3.4. Пояснити можливості використання правових засобів захисту прав і законних інтересів держави, юридичних та фізичних осіб у сфері міжнародної торгівлі, наданих нормативною базою СОТ.

PHC НД – 3.5. Інтерпретувати систему, компетенцію та класифікації органів міжнародного нагляду (контролю з боку органів СОТ) у сфері міжнародної торгівельної діяльності.

PHC НД – 3.6. Продемонструвати уміння здійснення процедури звертання до органів СОТ як до альтернативного органу вирішення торгових спорів.

PHC НД – 3.7. Надавати юридичні висновки у конкретних випадках у правозастосовній діяльності, у тому числі щодо необхідності звернення до альтернативних органів вирішення спорів (СОТ та Міжнародний комерційний арбітраж) .

PHC НД – 3.8. Проаналізувати сутність деяких конкретних спорів у СОТ за участю України як сторони спору.

PHC НД – 3.9. Проаналізувати процес моніторингу торгівельної політики у країнах-учасницях СОТ.

PHC НД – 3.10. Пояснити перспективи ухвалення справедливого правового рішення в процесі вирішення спорів у міжнародній торгівельній

діяльності в умовах інноваційного розвитку економіки.

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти денної форми навчання**

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1	Правопорядок у міжнародній правовій системі. Історичний розвиток ГАТТ. Світова організація торгівлі (СОТ); історія створення, функції та структура.	Правопорядок у міжнародній правовій системі. Історичний розвиток ГАТТ. Світова організація торгівлі (СОТ); історія створення, функції та структура.	8
2	Членство у Світовій організації торгівлі. Історія вступу України до СОТ	Членство у Світовій організації торгівлі. Історія вступу України до СОТ	8
3	Структура права СОТ. Тлумачення права СОТ.	Структура права СОТ. Тлумачення права СОТ.	8
4	Багатосторонні угоди з торгівлі товарами (Додаток 1А): Угода про застосування ст. VII ГАТТ 1994 року («Кодекс митної вартості»); Угода про передвідвантажувальну інспекцію; Антидемпінговий кодекс; Угода про пов'язані з торгівлею інвестиційні заходи (ТРИМС).	Багатосторонні угоди з торгівлі товарами (Додаток 1А): Угода про застосування ст. VII ГАТТ 1994 року («Кодекс митної вартості»); Угода про передвідвантажувальну інспекцію; Антидемпінговий кодекс; Угода про пов'язані з торгівлею інвестиційні заходи (ТРИМС).	8
5	Багатосторонні угоди з торгівлі товарами (Додаток 1А):. Угода про процедури ліцензування імпорту; Угода про субсидії та компенсаційні заходи; Угода про правила визначення походження; Угода про технічні бар'єри в торгівлі; Угода про захисні заходи.	Багатосторонні угоди з торгівлі товарами (Додаток 1А):. Угода про процедури ліцензування імпорту; Угода про субсидії та компенсаційні заходи; Угода про правила визначення походження; Угода про технічні бар'єри в торгівлі; Угода про захисні заходи.	8
6	Тема 4. Багатосторонні угоди з торгівлі товарами (Додаток 1А):	Тема 4. Багатосторонні угоди з торгівлі товарами (Додаток 1А): Угода про	8

	Угода про застосування санітарних та фітосанітарних заходів; Угода про сільське господарство.	застосування санітарних та фітосанітарних заходів; Угода про сільське господарство.	
7	Тема 5. Міжнародна торгівля послугами (Додаток 1В). Торгівельні аспекти права інтелектуальної власності (Додаток 1 С).	Тема 5. Міжнародна торгівля послугами (Додаток 1В). Торгівельні аспекти права інтелектуальної власності (Додаток 1 С)..	8
8	Загальна характеристика системи вирішення спорів в рамках СОТ.	Загальна характеристика системи вирішення спорів в рамках СОТ.	8
9	Загальні правила вирішення спорів (принцип повинного процесу – Due Process). Процедура вирішення спорів	Загальні правила вирішення спорів (принцип повинного процесу – Due Process). Процедура вирішення спорів	8
10	Механізм моніторингу торговельної політики	Механізм моніторингу торговельної політики	8

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання**

№ п/п	Теми лекцій	Теми практичних занять	Самостійна робота (в годинах)
1	Правопорядок у міжнародній правовій системі. Історичний розвиток ГАТТ. Світова організація торгівлі (СОТ); історія створення, функції та структура. Правове регулювання міжнародної торгівлі товарами в рамках ГАТТ – СОТ. ГАТТ 1947 та ГАТТ 1994	Правопорядок у міжнародній правовій системі. Історичний розвиток ГАТТ. Світова організація торгівлі (СОТ); історія створення, функції та структура. Правове регулювання міжнародної торгівлі товарами в рамках ГАТТ – СОТ. ГАТТ 1947 та ГАТТ 1994	40
2	Структура права СОТ. Багатосторонні угоди з торгівлі товарами (Додаток 1А). Міжнародна торгівля послугами (Додаток 1В). Торгівельні аспекти права інтелектуальної власності (Додаток 1 С)	Структура права СОТ. Багатосторонні угоди з торгівлі товарами (Додаток 1А). Міжнародна торгівля послугами (Додаток 1В). Торгівельні аспекти права інтелектуальної власності (Додаток 1 С)	40

3	Механізм вирішення спорів у рамках СОТ. Механізм моніторингу торговельної політики.		30
---	--	--	----

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, узагальнення практики тощо;
- робота над кейсами;
- виконання практичних завдань, самотестування;
- написання тез, есе та рефератів тощо.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у Методичних рекомендаціях для самостійної роботи, навчально-методичному посібнику з «Права СОТ».

Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Основна рекомендована література:

1. Ван ден Боше П., Бекетов С. Вступ до права Світової організації торгівлі. Київ. Ін Юре. 2011. 100 с.
2. С. Г. Осика, О. О. Бакалінська, В. Т. Пятницький Право Світової організації торгівлі – стрижень міжнародного торговельно-економічного права : навч. посіб. у 3-х т. Київ. Київ. нац. торг.-екон. ун-т. 2019. 596 с.
3. Крупчана О.Д., Білоусова Ю. В. Коментар законодавства про Світову організацію торгівлі. Київ. «Видавничий дім «Професіонал». 2011. 488 с.
4. Мартинов А. Ю. Світова організація торгівлі. Енциклопедія історії України : у 10 т. К. : Наук. Думка. 2012. Т. 9 :. 478 с.
5. Осика С.Г., Пятницький В.Т. Світова організація торгівлі. Київ. «К.І.С.». 2005. 514 с.
6. Шумило В. М. Право ВТО: учебник для магистров и аспирантов. Москва. Юрайт. 2014. 219 с.
7. Чибісов Д. М. Процедура вирішення спорів в рамках Світової організації торгівлі: теорія і практика. Одеса. 2011. Вип. 42. 352 с.
8. Швайка Л.А. Державне регулювання економіки: підручник. К.: Знання, 2008. 462 с.

9. Зенкин И. В. Право Всемирной торговой организации. Москва. Международные отношения. 2014. 789 с.

Додаткова рекомендована література (підручники, навчальні посібники, монографії тощо):

1. Задихайло Д. В. Галузева економічна політика держави: проблеми правового забезпечення: колект. Монографія. Х. : Юрайт, 2013. 520 с.

2. Мілаш В.С. Господарське право: Курс лекцій: У 2 ч. Ч. 2. Харків. Право. 2008. 336 с.

3. Задихайло Д. В., Пашков В. М. Господарське право: підручник. Харків. Право. 2012. 696 с.

4. Щекина Е. А. Правовой обычай международной торговли как источник международного частного права: монография. Харьков. Крок, 2007. 221 с.

5. Остапенко Ю. І. Напрями та зміст модернізації законодавчого регулювання телекомунікаційних відносин в Україні: монографія. Х: Юрайт, 2014. 192 с.

6. Остапенко Ю. І. «М'яке право» у регулюванні господарських відносин . Економічна теорія та право. 2017. № 1. С. 98-107

7. Остапенко Ю. І., Господарське законодавство України в системі координат суспільних трансформацій: монографія. Харків. Юрайт, 2018. 188 с.

8. Швидка Т. І. Економічна конкуренція: сучасний стан законодавчого забезпечення та перспективи його модернізації: монографія. Харків. Право. 2020. 374 с.

Рекомендовані інтернет-ресурси

Офіційний портал Верховної ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>

Офіційний сайт Світової організації торгівлі. URL : <https://www.wto.org/>

Офіційний сайт Міністерство економічного розвитку і торгівлі України/ URL: <http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>

Вимоги викладача

Здобувачі вищої освіти *повинні*: регулярно відвідувати лекції й практичні/семінарські заняття; систематично та активно працювати на них; переконливо наводити аргументацію при розв'язанні завдань; якісно виконувати письмові й практичні завдання, контрольні та самостійні роботи тощо. Практичні/Семінарські заняття, пропущені за поважних причин, можуть бути відпрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь в наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, готувати тези наукових доповідей тощо.

Обов'язкова вимога - дотримання здобувачами вищої освіти норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/files/norm_doc/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (наприклад, для перегляду презентацій лекції). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації.

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Право СОТ» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *практичних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання текстових завдань, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, підготовка і захист есе, тез або реферату за ініціативи студента;

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводяться після модулів (колоквиуми, контрольні роботи тощо).

Протягом семестру студенти виконують завдання для *самостійної роботи* (підготовка презентації, есе, реферату, тез тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 10.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є залік/іспит.

Шкала підсумкового педагогічного контролю:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79

D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34